

UNIVERSITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA BIOLOGIE A EKOLOGICKÉ VÝCHOVY

OPONENTSKÝ POSUDEK

Autor diplomové práce: Dagmar Chromková

**Téma: Environmentální výchova na I. stupni ZŠ
Projekt recyklace**

Autorka se zabývá problémem zařazení environmentální výchovy do výukového procesu v 5. ročníku základní školy.

Praktická část práce mapuje poměrně dlouhé časové období, ve kterém D. Chromková pracovala s dvěma odlišnými třídami žáků pátého ročníku. Přínosem této práce je využití systému metod, který může být inspirací a návodem pro ty pedagogy, kteří hledají nové efektivní cesty v pedagogické práci, kteří se zabývají problémem aktivního zapojení žáků do procesu učení.

Práce je přehledně rozčleněna, graficky velmi dobře zpracovaná. Obrazová příloha a další doprovodné materiály přispívají k dokreslení zpracovávaného tématu jako celku i jeho částí. Najdeme zde dílčí i finální výstupy prací žákovských skupin. Autorka prokázala schopnost pracovat s odborným textem a využila řadu netradičních zdrojů i metod. K dokonalosti práce by přispěla pečlivá korektura zaměřená především na interpunkci.

Diplomová práce je rozdělena do dvou základních částí – část teoretická a praktická.

Teoretická část se zabývá několika okruhy: **Environmentální výchova** – je zde vysvětlena základní terminologie, najdeme tu citaci příslušných zákonů, stanovení cílů EVVO a požadavky na vzdělávání pedagogů i žáků směřující ke změnám v postojích k životnímu prostředí. Za přínosné v této části pokládám shrnutí požadavků na vzdělávání do několika jasně formulovaných bodů (str. 16).

Recyklace a škola – je název další kapitoly tohoto oddílu, ta přináší teoretický základ pro zpracování tzv. druhého projektu, jehož součástí byla exkurze do ekocentra ve Vraném nad Vltavou.

Tabulky 2. 1. – **Recyklované materiály** - odtud vycházela autorka při zadání témat projektů. Lze kladně hodnotit silně motivační prvek – realita všedního dne.

Materiály určené ke třídění a hromadnému zpracování 2. – tato tabulka je velmi zajímavá, ale podle mého mínění pro další zpracování témat nepodstatná.

Pedagogům v Praze bych doporučila kapitolku 2. 5. 2. s názvem **Ekologická výchova konzumenta ve školách**: kde nacházíme náměty na spolupráci s centry a sdruženími zaměřenými na ochranu životního prostředí. Neškodilo by uvést v příloze adresy, kontaktní spojení, případně hodnocení daného ekocentra.

V kapitole 3. **Použité metody výuky** jsou velmi srozumitelně popsány použité metody výukového systému kritického myšlení i projektového vyučování. Mnohé metody a především základní rámec tohoto programu tzv. třífázový cyklus učení (EUR) jsem si mnohokrát uvěřila v praxi, funguje, přináší výsledky stejně jako projektové vyučování. Obě formy směřují k aktivitě žáků, vzbuzují jejich přirozený zájem, vedou k týmové práci a rozvíjejí další nezbytné dovednosti, jak ukazují detailně popsané projekty v praktické části této práce.

K textu obou projektů patří oddíl, kde se čtenář seznámí s hlavními aktéry a realizátory projektů, s žáky. Snadněji pak pochopí a může analyzovat míru úspěšnosti i plnění cílů, které byly vytyčeny. Přínosem každé projektové práce je využití znalostí a dovedností, které žáci

získali v různých předmětech. Nejinak tomu je v obou projektech, ty jsou učebnicovým příkladem využití mezipředmětových vztahů.

Projekty nekončí závěrečným shrnutím a zhodnocením, oba mají pokračování v další výuce. Navazuje na ně návštěva knihovny, ekocentra. Mohou vést mimo jiné k rozvoji čtenářských dovedností, přinášejí pádné důvody pro uvědomělou ochranu životního prostředí a osobní odpovědnost za ni. Vcházejí do praktického života a jejich využitelnost je naprosto přirozená.

Ráda bych upozornila na velmi dobře formulovaná pravidla pro prezentaci, která najdeme v textu druhého projektu. Jasně stanovená pravidla vedou žáky k pečlivější a promyšlenější prezentaci, podporují rozvoje řečnických dovedností.

Vlastní sebereflexe - tak autorka nazvala závěrečnou kapitolu praktické části. Je přínosná nejen shrnujícím srovnáním obou projektů, ale i dalšími náměty, které mohou využít pedagogové pro svou práci. Dále se zde autorka utvrzuje v poznání, že nové učební metody a postupy, kde žák je tím hlavním aktérem, podílí se na svém vzdělávání, hodnotí sebe i své spolužáky, jsou dobrou cestou v efektivní pedagogické práci.

Příspěvek k výchově člověka, který si uvědomuje svou zodpovědnost za vývoj a osud života na této planetě, je velmi záslužný. Tato diplomová práce nám ukazuje jednu z mnoha možných cest.

D. Chromková předložila práci, která splňuje všechny nároky kladené na diplomovou práci. **Doporučuji ji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.**

V Praze 12. 12. 2005

Mgr. Jana Langrová
statutární zástupce ředitele školy
ZŠ Jitřní, Praha 4 – Hodkovičky